

ילקוט לוי יצחק על התורה

ובכוסות של פסח וד"ל. והוא המתקת המוחין דקטנות ע"י המוחין דגדלות.

והיו להמן ר"ח בנים כמספר ורב חסר ו²² כמארז"ל, הם הלעומת דיצחק שמספרו ר"ח, ארב"ה²³ את זרעו ואתן לו את יצחק כמ"ש בכתבי האריז"ל²⁴.

אך בני המן הם ורב חסר ו', היפך מיצחק שקרא שמות²⁵ מלא ו', עיין בתורה אור פרשת²⁶ תולדות, שאות ו' הוא²⁷ אות אמת, אות חיים, עיין בזהר ר"פ²⁸ ויקרא ובפרשת במדבר²⁹ דף ק"כ כמדומה.

לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש עמוד שב

גם אסתר היתה בת ע"ד שנה כמנין הדסה כשנלקחה אל בית המלכות, שהוא לנגד הע"ה שנה דאברהם כמ"ש במד"ר¹⁸ פרשת לך ע"ש, והוא המתקת שם אלקים בהאותיות הקודמין לו שמספרם¹⁹ ע"ד, (ולהעיר מהע' ד' רבת²⁰ דשמע כו'²¹ אחד), ועיין בפרי עץ חיים בכוננת פסח

(18) (בראשית רבה פרשה לט, יג) ואברם בן שבעים וחמש שנים, הה"ד (אסתר ב, ז) ויהי אומן את הדסה היא אסתר. רבי ברכיה בשם רבנן דתמן אמר, אמר הקב"ה לאברהם אתה יצאת מבית אביך בן שבעים וחמשה שנים חייך אף גואל שאני מעמיד ממך יהיה בן שבעים וחמשה שנים כמנין הדסה.

[פירוש מהרז"ו: כמנין הדסה, הדסה בגימטריא ע"ד שאז נלקחה מבית מרדכי אל בית הגי שומר הנשים. וי"ב חודש היתה בתמרוק¹ הרי ע"ה.]

(19) ענין זה מבואר בפרי עץ חיים שער חג המצות פרק א' (המצויין כאן) וז"ל: בסוד חילוף שם אלקים, והוא שם אכדט"ם. והענין: כי אלף אינה יכולה להתחלף, כי אין אות אחרת קודמת אלי', אבל למד תתחלף בכ' הקודמת אלי', וכן הה' מתחלף בד' הקודמת אלי', עד אות י' נתחלף בט' הקודם אלי'. אך ש' של אלקים אמת שהיא מתחלפת, כי ש' דאלקים הוא מ"ם סתומה, ומתחלפת במ' פתוחה הקודמת אלי'. אך שלפי שלעולם כל אות מ' אחרונה שבכל תיבה היא סתומה, לכן נכתב שם זה אכדט"ם באות מ' סתומה, ואמנם בערך א' נקרא גם אות מ' מתחלפת, אך בערך שנתחלפה באות מ' שכמותה, אינה נקראת נתחלפת.

והנה שם זה יותר פנימי מן שם אלקים, כי שם זה הוא אותיות קודמת לשם אלקים, ולכן הם יותר רחמים. משא"כ, שאם הי' נתחלף באותיות אחרונות של אחר אותיות אלקים, והוא שם במוכ"ן, כנוכר בוורה (פרשת פקודי דף רסב.), והוא יותר תחתון ודין משם אלקים. ואע"פ שבשם הוי"ה הוא להיפוך, שכל מה שמתחלף הוא דין.

והענין הוא, שם הוי"ה הוא רחמים פשוטים, וכאשר יתחלף, מורה על העלם הרחמים, וכן בשם זה, ההתחלפות מורה על העלם הדין, שהוא בסוד בשם אלקים, נמצא כי השם אכדט"ם, עליון ופנימי יותר משם אלקים, ולסבת מציאות שם זה, נקרא בינה אלקים חיים, והוא בסוד שם זה. וכ"מ שתמצא אלקים חיים, הוא רומז לשם זה. עיי"ש. ראה שיחות קודש ה'תשל"ו ש"פ האזינו (שבת תשובה) סעיף מב.

(20) דברים ו, ד.

(21) ראה לקוטי תורה מהאריז"ל שיר השירים א, ב. וז"ל: ר"ת 'כי טובים דודיך ימיין הוא כדט"ם, וחסר מזה השם אות א' להיות חילוף אלקים כנודע, וזה השם נמשך אלי' מן הבינה הנקרא יין משם ס"ג שבה, ועם י' אותיותיו ע"ג כמנין כדט"ם, ועם תוספות א' כנגד השם נעשה אכדט"ם, והא' הזו לוקחת משם אהי"ה ושם זה עולה ע"ד שהם סוד ע' וד' גדולה דשמע. עכ"ל.

פרי עץ חיים שער ספירת העומר פרק ז, וז"ל: שם אכדט"ם שבבינה, שהוא חילוף שם אלהי"ם, ולכן הוא יותר רחמים. ואלו הם סוד ה' גבורות דגדלות, וז"ס (ישע"י כד, ו) בטחו בה' עדי עד, הוא שם אכדט"ם גימ' ע"ד להיותו רחמים, לכן תלוי בו הבטחון, ולזה רמזו בוורה פרשת וארא, על פסוק זה, ושם נאמר כי עדי"ע ע"ד הוא בבינה, ויובן עם מה שאמרנו כאן.

ואמנם מה שנתחלף שם אלהי"ם, הן ג' אותיות אמצעיות שהם כד"ט, כי אותיות א"ם אינן מתחלפות, ואותיות אלו המתחלפות מדין ונעשין רחמים, הם גי' ל"ג, וזהו (בראשית לא, נב) [ע"ד הג"ל הזה ביני וביניך, כי שם נקרא ע"ד, וג' אותיות אלו המתחלפות גי' ג"ל, זהו (בראשית לא, מח) הגל הזה ע"ד.

(22) (מגילה טו:) ורב בניו (מגילת אסתר ה, יא), וכמה רוב בניו, רמי בר אבא אמר כולן מאתים ושמונה הוו שנאמר ורב בניו.

(23) (יהושע כד, ג) "ארבה" בגימטריא ר"ח כמנין "יצחק", וכן בגימטריא "ורב".

(24) ראה לקוטי תורה להאריז"ל סוף פרשת וירא. תורת מנחם התוועדיות ה'תשמ"ז חלק ב' עמוד 355 הערה 48. ה'תשמ"ח חלק ד' עמוד 106.

(25) בראשית כו, יח "וישב יצחק ויחפור את בארת המים... ויקרא להן כשמות כשמת אשר קרא להן אביו".

(26) (תורה אור פרשת תולדות יז, ג) וז"ל: מדת אברהם הוא הכנסת אורחים... להמשיך גילוי אור אלקותו מלמעלה למטה, שנתן לערביים לאכול ואח"כ אמר להם דעו למי מברכים כו' בכדי להיות גילוי אלקות למטה שגם הערביים יכירו גדולתו כו' כ"ז הוא בחי' אברהם המשכה מלמעלה למטה, ויצחק הי' חופר בארות שהוא בחי' גילוי ממטה למעלה מהעלם לגילוי כמשל הבור אשר המים שם בעולם ועי' החפירה נגלו המים כו'.

והנה הגם שאברהם הי' ג"כ חופר בארות, אבל כתיב ויסתמום פלשתים כו' ויצחק חפר אותן וקרא להן כשמות כשמת אשר קרא להן אביו הראשון מלא והשני חסר, לפי שע"י חפירה דיצחק לא נפסק עוד נביעתם ונמשכים ונובעים הששה מדות שהן בחי' וי"ו ע"כ הוא שמות מלא בוי"ו. אבל שמת דאברהם חסר וי"ו לפי שסתמום פלשתים ויש לחיצונים ניקה מהם. לכן ע"י חפירה דיצחק הוא שמות בוי"ו.

(27) ראה תורת מנחם – ספר המאמרים ה'תשח"י עמוד נה.

(28) (דף ב' ע"א) וז"ל: מה כתיב (יהושע ב, יב) ונתתם לי אות אמת, דא אות ו' דדא איקרי אות אמת (זו היא אות ו' שזאת נקראת אות אמת), ואי תימא שאר אתון לאו אינון אמת (ואם תאמר וכי שאר אותיות אינן אמת, ומתקן), אין (ודאי כל האותיות הן אמת), אלא אות דא אות אמת איקרי (אלא עצם אות ו' נקראת אות אמת לפי שהיא אות ו' דשם הוי"ו וכו').

ראה רשימות מכ"ק אדמו"ר זי"ע חוברת קסט. (מובא לעיל סימן מז הערה 5).

(29) (זוהר ח"ג דף ק"כ ע"ב) וז"ל: וז"ל: בעי ליה לבר נש לאחזאה גרמיה בתר דסיים צלותא דעמידה (אחר שגמר האדם תפלת העמידה צריך להראות את עצמו), כאלו אתפטר מן עלמא (כאילו נפטר מן העולם, כי בנפילת אפים מפקיד האדם נפשו ומוסר עצמו למיתה), דהא אתפרש מן אילנא דחיי (כי נפרד מעץ החיים, כלומר שנפרד וירד מן עולם האצילות שעמד שם בתפלת העמידה, ואמר) דהא אודי חטאוי וצלי עלייהו (כי הרי כבר התודה על חטאיו באמירת אשמנו כו', והתפלל עליהם), השתא בעי לאתכנשא לגבי ההוא אילנא דמותא ולמנפל (ועתה צריך להתאסף אל עץ המות וליפול על פניו וכו').